

Trojúhelník názoru: Tři pohledy na problematiku AI

31.7.2023 - | Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Jsme s nástupem chatbotů na prahu nové doby? Mění nástroje umělé inteligence naši představu o kreativitě?

Je žádoucí být ve vztahu k umělé inteligenci zdrženliví? A co se díky jejím nástrojům mohou naučit studenti a studentky? Nejen o těchto otázkách diskutovali etička a estetička Barbora Řebíková z filozofické fakulty, bioložka Michaela Liegertová z přírodovědecké fakulty a odborník na audiovizuální kulturu a komunikaci David Kořínek z fakulty umění a designu. Otázky jim kladl Pavel Raška, prorektor pro internacionalizaci UJEP.

Začněme vaší osobní zkušeností. Je pro vás lákavé nástroje umělé inteligence vyzkoušet nebo jsou pro vás spíše objektem studia, který z dálky pozorujete?

David: Tak například chatbot používám denně na nejrůznější činnosti, ať už pro pedagogické nebo teoretické rady, nebo pro každodennosti, když třeba potřebuji zjistit, co by se dalo dělat s potravinami, které mám v lednici.

Michaela: Já jsem do těchto technologií nadšená a přistoupila jsem k nim jako k experimentu sama na sobě. Snažím se velmi aktivně sledovat, které nástroje vznikají, jak fungují, a zjišťovat, co mi dokážou dát.

Barbora: Jak tomu ještě ne dostatečně rozumím, tak se spíše obávám, že ona denně využívá mě. *(Smích)* Používám internet, kreditní kartu, komunikuji s lidmi, denně jsou o mně sbírána data. Nicméně, ChatGPT také zkouším a zajímá mě, a to i proto, že jej začínají využívat naši studenti.

Zmíněný chatbot ChatGPT se stal pro mnohé v posledních měsících synonymem umělé inteligence samotné. Je skutečně přelomový?

M: Je, v tom ohledu, že poskytuje rozhraní, které umožňuje i běžnému člověku s tímto modelem komunikovat. Byla mu vývojáři přiřazena role, aby působil jako úslužný, slušně vychovaný chatbot, který vám chce pomoci.

D: Může vás napadnout, že je to podobný přelom jako internet na začátku devadesátých let. Já bych to však spíše připodobnil objevu fotografie v devatenáctém století. Je potřeba k tomu přistupovat jako k novému médiu. Bojíme se automatizace a odchodu některých profesí. Ale tohle nás upozornilo, že umělá inteligence do nějaké míry může pracovat v oblasti tvůrčí činnosti.

Z vašich odpovědí vyplývá, že chatbot je spíše dalším stupněm rozvoje umělé inteligence. Vzpomenete, kdy jste se s jejími nástroji vědomě setkali poprvé?

B: To bylo asi v seriálu *Black Mirror*, v díle o sociálním kreditu [díl *Nosedive*, premiéra 21. 10. 2016], jak jej dnes podobně využívají v Číně. Je to ten díl, kde lidé dostávají až sedm ze sedmi hvězdiček v sociálních interakcích a jedním z výsledků je, že se pak strašně přetvařují.

M: Myslím, že u algoritmy personalizovaného obsahu, když jsem si uvědomila, že najednou vídám reklamy na věci, které jsem předtím googlovala. Tehdy jsem pochopila, že tam něco „inteligentně“ pracuje se zadávanými informacemi.

D: Já jsem trochu starší – pro mě to bylo někdy v roce 1986 nebo 1987, kdy jsem měl první počítač. A tehdy mě napadlo, že to není stroj na psaní, ale stroj na přemýšlení, který vám dovede usnadnit práci. A došlo mi, že začneme uvažovat úplně jinak.

Přečtěte si **celé číslo univerzitního časopisu Silverius**.

<https://www.ujep.cz/cs/44267/trojuhelnik-nazoru-tri-pohledy-na-problematiku-ai>